

DE FEBBIA

‘Jonge advocaten staan voortdurend bloot aan de conservatieve boodschap dat normale kantoortijden niet thuishoren in dit vak’

Het adagium *Virtus nobilitat* is vervangen door een nieuw devies: *vrije tijd adelt!* Maar geldt dat ook voor de advocatuur en de rechterlijke macht? Over de zoektocht naar het evenwicht tussen werk en vrije tijd.

Martine Goosens
freelance journalist

Mr. Julien Luscuere (30), derdejaars stagiaire bij Rischen en Nijhuis Advocaten in Rotterdam. Luscuere woont samen met Astrid de Pauw (28), salesmanager bij een internetbedrijf. Samen hebben zij twee zonen, Esteban (2) en Luiz (3 maanden).

Zondagavond 20.30 uur. Luscuere zit met zijn gezin in de Morvan, Frankrijk, waar hij vakantie viert in het huis van zijn ouders. Luscuere heeft zichzelf aangemeld bij de redactie omdat hij zich opwindt over het hardnekkige vooroordeel dat mensen (en vooral mannen) als beginnend advocaat, maar vaak ook als medewerker en partner, niet in deeltijd kunnen werken.

‘Toen ik besloot om advocaat te worden wist ik al dat ik, net als Astrid, maximaal vier dagen wilde werken. Onze oudste was nog niet geboren, dus toen ik tijdens mijn sollicitatiegesprek over parttime werken begon werd ik wel raar aangekeken. Men vroeg zich vooral af of ik de beroepsopleiding wel zou halen. Met enige terughoudendheid werd ik aangenomen. Ook mijn medecursisten keken verbaasd toen ik ‘maar vier dagen’ bleek te werken. Jaargenoten van de grotere kantoren hadden het zelfs over standaard zes werkdagen per week. Eén stagiaire vertelde met enige trots dat het doordeweeks zo druk was, dat hij geen tijd overhield om zijn collega’s te spreken over privé-aangelegenheden. Dus

Eigen foto's

bezocht hij op zondagen de instuif op kantoor, waarbij iedereen *casual* gekleed nog wat werk kwam afronden terwijl men ‘lekker laagdrempelig even bijkletste’. Ik viel van mijn stoel toen ik dat hoorde.

Eigenlijk is het helemaal niet verrassend dat zo'n bufferaar zich geen leven buiten het werk meer kan voorstellen. Als je zes dagen (werkdagen) per week alleen je collega's ziet, kun je natuurlijk op de zevende dag buiten je kantoorgenoten niemand meer vinden die gelijkgestemd is. En omdat je kantoorgenoten op kantoor zitten, ga je daar op je enige vrije dag dus ook maar weer naartoe. Misschien overdrijf ik een beetje, maar ik maak me wel oprecht zorgen over dit soort verhalen. Jonge mensen van begin twintig staan bloot aan de conti-

INSAN S

nue boodschap uit vooral de conservatieve laag binnen de advocatuur die zegt dat normale kantoor tijden niet thuishoren in dit vak. Niet als je op niveau wilt presteren. Met dat idee is de generatie die het nu voor het zeggen heeft in de advocatuur blijkbaar groot geworden, maar ik stoor mij aan die brallerige types van rond de vijfenveertig die vertellen dat het werk ze zo geweldig in beslag neemt. Zo uitdagend en inspirerend, maar tussen de regels door hoor je ze allemaal zeggen dat ze wel een beetje minder zouden willen. Omdat iedereen zegt dat inleveren op je privé-leven volstrekt normaal is, durft nagenoeg niemand het aan wat minder hard te werken. Dus doen ze concessies ten koste van een sociaal leven en het gezin. Alsof het zo hoort. Zeker als

je partnerambities hebt kun je het bij de grotere kantoren anders wel vergeten, als nieuwkomer verlies je gewoonweg uitzicht op de maatschap als je 'de verkeerde prioriteiten' kiest.

Een voorbeeld van de gereserveerdheid tegenover deeltijders kwam ik recent nog onverwacht tegen toen Gijs Scholten een lezing gaf over de Wet arbeid en zorg. Een autoriteit op zijn gebied, maar wat mij betreft ging hij te ver. Hij oreeerde dat met de wettelijke regeling omtrent het ouderschapsverlof de toch wel zeer bijzondere situatie is ontstaan dat werknemers één van de belangrijkste onderdelen van de arbeids-overeenkomst – de arbeidsduur – eenzijdig kunnen wijzigen. Daarop zei Scholten iets in de trant van: 'Nou ja, ik neem aan dat jullie als stagiaires van dat recht geen gebruik zullen maken!' Daar maakte ik mij kwaad over. Hij vindt het blijkbaar nodig om duidelijk maken dat hij parttime werken voor stagiaires *not done* vindt, en als overtuigd VVD'er in driedelig krijtstreep past dat *dédain* hem wel, maar ik vind het niet kunnen dat hij in zijn positie zo'n – deels politiek – signaal geeft aan nieuwkomers van de balie. Uiteindelijk was deze uitspraak voor mij de aanleiding om in contact te treden met de redactie van het *Advocatenblad*. Als dit soort voorbeelden worden gesteld verandert er nooit wat in advocatenland!

Het is tijd voor een nieuw geluid. Uit ervaring weet ik dat de advocatuur prima kan in vier dagen, ook op hoog niveau als ik naar ervaren collega-deeltijders kijk. Zeker tijdens de beroepsopleiding – die samenviel met de geboorte van Esteban – werd ik op kantoor goed in de gaten gehouden. Niet uit achterdocht, maar uit betrokkenheid. Zonder twijfel en schroom

durf ik nu te stellen dat ik niet onderdoe voor mijn fulltime werkende kantoorgenoten.

Het vergt de nodige planning, iets waar ik van nature niet erg goed in ben, maar gelukkig hebben wij drie dagen per week flexibele kinderopvang. Als op mijn vrije woensdag een zitting heb dan ruil ik die dag om. Maar als ik vrij ben wil ik er zijn voor mijn kinderen. Met een dossier op de keukentafel gaat dat niet. Nu ik dat accepteer kan ik ook echt van ze genieten. Aan veel meer dan werken en mijn gezin kom ik momenteel niet toe, maar omdat ik genoeg tijd overhou voor vrienden en familie is het goed. Ik heb de vrijheid om te kiezen, en daar worden niet alleen mijn gezin en ikzelf, maar ook mijn werkgever beter van. Het is slechts een kwestie van tijd voordat dit doordringt in de hoofden van de traditionele garde. ■